

# BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen  
verschijnt eens in de veertien dagen

## KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Werkendam; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn,

## REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837 - 1357

## ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.  
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

## MEDITATIE

### DE VREDEGROET VAN DE VERREZEN CHRISTUS

Vrede zij ulieden.

Joh. 20 : 19b

Vrede zij ulieden. Met deze woorden begroette de Heere Jezus Christus Zijn discipelen toen Hij na Zijn opstanding uit de doden in hun midden verscheen. Deze groet was op zichzelf niet iets buitengewoons. Het was toentertijd en misschien nu nog wel de gebruikelijke groet bij de Joden, die telkens en telkens weer werd uitgesproken. Naar de betekenis van het Hebreeuwse woord wenste men elkaar daarmee zowel voor het stoffelijke alsook voor het geestelijke het goede toe. Maar het is gemakkelijk te begrijpen dat de eigenlijke betekenis van het woord dat zo veelvuldig gebruikt werd, mogelijk niet eens meer tot de mensen doordrong. Zo gaat dat nu eenmaal met veel gebruikte woorden en gezegden. Het werd een uitgesleten woord en zo het dat al niet was, konden de mensen op zijn best het elkaar alleen maar toewensen, verder konden zij niet gaan, zij konden elkaar het goede voor tijd en eeuwigheid niet metterdaad geven. Maar dat is bij de Heere zo niet. Hij heeft geen achteloze woorden gesproken, toen Hij Zijn discipelen begroette. Wat Hij zegt heeft rijke diepe zin. Meer nog, Hij alleen geeft wat Hij met Zijn woorden zegt: Vrede. zij ulieden. Die groet was bijzonder gepast, toen de Heere Jezus in de kring van die discipelen kwam. Ze hadden de deuren zorgvuldig gesloten uit vrees voor de Joden. Zij hadden derhalve geen vrede, ze gevoelden zich van buitenaf min of meer bedreigd.

Gods kinderen kunnen zich om alle mogelijke omstandigheden wel eens bezwaard gevoelen, zodat op hen van toepassing is: Wat buigt gij u neder, o mijn ziel, en wat zijt gij onrustig in mij? Zo was het ongetwijfeld ook bij de discipelen. Maar toen kwam, voor hen onverwacht, de Heere in hun midden met die groet, en daarmee nam Hij tegelijk de vrees weg. Hij gaf hen vrede. Als de Heere spreekt gaat er kracht van uit. Hij is krachtig bevonden een hulp in benauwdheden. Vrede zij ulieden. Die vrede houdt echter meer in dan alleen maar bewaring en bescherming. Die vrede is bovenal de genadige gunst van God. Van die grote weldaad verzekerde de Heere Zijn discipelen met die groet niet alleen, maar Hij gaf hun de zaak zelf. Hij gaf hen vrede. Maar denk u dan in wat vooral dat voor hen betekende. Hun vrees werd echt niet alleen veroorzaakt door bedreiging van buitenaf, maar werd ook gevoed door beschuldiging van binnenuit. Toen het er op aankwam hadden allen de Zaligmaker verlaten. Petrus had zelfs de Heere verloochend toen hij gezegd had dat hij geen enkele band aan Hem had, en Hem niet kende. Weer anderen hadden de boodschap van Zijn opstanding niet geloofd en als nietswaardig gepraat van de hand gewezen. Dat alles heeft hen ongetwijfeld mede onrustig gemaakt. Het ongeloof geeft geen vrede, integendeel. Weet u daar óók van?

Aan die mensen echter die zich van buitenaf bedreigd gevoelden en die van binnenuit werden beschuldigd, aan die onrustige neergebogen mensen gaf de Heere vrede. Zo is het nu wel duidelijk dat uit die groet vooral de vergevende liefde en de eenzijdige gunst des Heeren spreekt.

Die vrede had Hij eerst beloofd. Voor Hij Zijn uitgang te Jeruzalem volbracht, had Hij gezegd: Vrede laat Ik u, Mijn vrede geef ik u. Maar die vrede heeft Hij op Golgotha verworven. Daarom toonde Hij Zijn discipelen Zijn handen en Zijn zijde, waarin de littekenen van Zijn lijden waren achtergebleven. Op Golgotha werd vervuld: De straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem. Daar had Hij voor de zonde, ook voor hun zonden, geboet en voor hen aan de eis van het heilig recht van God voldaan. En God heeft de Borg gerechtvaardigd door Hem uit de doden op te wekken. Dat houdt de vrijspraak en de gunst van God in voor allen die in Christus zijn begrepen. Dat heil, die gunst, die vrede schenkt de Heere weg na Zijn opstanding uit de dood.

Aan wie? Maar dat hebt u nu wel begrepen; niet aan mensen die zich dat heil waardig hadden gemaakt. Hij geeft die vrede aan hen die geen vrede hebben, die verstaan dat er een breuk is tussen de Heere en hen, omdat zij het er voor Hem zo slecht afgebracht hebben, maar die tegelijk toch ook haken naar vrede en uitzien naar verzoening. Hij geeft die vrede aan verdrukten, ongetroosten, door onweder voortgedrevenen, aan vermoeiden en belasten, aan mensen die vrezen, ook daarom omdat zij menen dat hun zonden te veel zijn en hun onwaardigheid te groot is. Zulke mensen zoekt de Heere op, en als Hij komt dan brengt Hij alles mee: Vrede, duur verworven vrede. Vrede door het bloed van het kruis. Vrede dat is eigenlijk harmonie waarin de een in de ander opgaat. Die vrede is dat God Zich door Christus aan zondaren wegschenkt en dat zondaren door Christus een toegang, een thuiskomen hebben bij God. In elke vertroostende Godsberoepsenis ligt iets van die vrede. In Psalm 119 zingen wij daarvan: Wat vree heeft elk die Uwe wet bemint, en: Al 't geen Uw mond aan mij had toegezegd, gaf aan mijn hart vertroosting, geest en leven. Die vrede wordt echter voller, rijker genoten als Christus Zich openbaart in de kracht van Zijn opstanding en het geloof zich op Hem verlaat. In de geloofsvereniging met Hem wordt volle vrede genoten. Wij dan, gerechtvaardigd zijnde door het geloof, hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus (Rom. 5 : 1).

Het is Pasen geweest en de prediking van de opstanding van Christus, die vrede verwierf en wegschenkt is weer tot u gekomen. Bent u nu ook deelgenoot van die vrede geworden? Is die vrede voor u onmisbaar geworden? Haakt u naar die vrede? Maar dan bent u er ook mee op de hoogte gekomen dat buiten Christus, waarin u het ook mocht zoeken, geen vrede is. Buiten Hem is er onvrede en onrust vaak nu al in dit leven, en als u Hem niet nodig krijgt, voor eeuwig. Daarom zoekt Hem terwijl Hij nog te vinden is. Hij zoekt zondaren en wil Zich ook van hen laten vinden. Dat hebben de discipelen ondervonden, die bevreesd door bedreiging van buiten en door beschuldiging van binnen toch door Hem werden gezocht en deelgenoot gemaakt van die vrede welke alle verstand te boven gaat.

Wijlen Ds. P. Sneep.

## IN MEMORIAM Ds. P. SNEEP

Ds. Sneep is niet meer. Hij is niet meer in zijn gezin, in zijn gemeente, in de kerk. Welk een werkelijkheid. Een schok van ontroering ging er

## VAN DE ADMINISTRATIE

Als U dit mag lezen is de voorjaars Ontmoetingsdag weer voorbij. Een overzicht van die dag, met betrekking tot de Administratie, konden wij nog niet voor dit no. klaar maken, wij hopen dit D.V. de volgende maal te kunnen doen. Dank aan een drietal abonnees te Drachten die mij berichten omtrent één der gevraagde adressen. Het is niet overbodig te verzoeken aan hen die van adres veranderen, dit tijdig door te geven; dit voorkomt veel werk, en tevens teleurstellingen.

Ook nu mogen wij weer enkele giften doorgeven, n.l. f 100,- van B. H. te B.; f 25,- via Ds. Blom van fam. V. te V. en voorts nog f 61,- aan onderscheidene giften. Totaal f 186,- waarvoor onze dank. Voor de arbeid van Ds. den Butter ontvangen, van de kerkeraad te Nieuwkoop f 406,-, van A. v. d. W. te O. f 25,- ook daarvoor dank. D.V. tot een volgende maal.  
Adm. „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn. Giro 70.43.50. v. d. L.

vorige week donderdag of vrijdag door ieder heen, die de overledene gekend heeft, en zich aan hem verbonden wist. Persoonlijk kenden we Ds. Sneep zeer goed. Het eerste contact is gelegd in Vlaardingen toen de overledene daar als ouderling de gemeente diende. Vrienden zijn we geworden, toen de classis Rotterdam hem in 1961 mandaat gaf om in de gemeente Vlaardingen, station Westwijk voor te gaan. In 1963 kreeg hij toestemming om in de classis Rotterdam naar art. 3. K.O. een stichtelijk woord te spreken. In die tijd kwam hij om de veertien dagen bij ons om over de prediking te spreken. Tijdens één van de gesprekken zeiden we: „Piet, ik geloof, dat de Heere jou geroepen heeft tot het ambt van dienaar des Woords”. Deze opmerking stootte de deur van zijn hart open en hij sprak zich helemaal uit. Hij verklaarde de werkzaamheden met het ambt van dienaar des Woords en wat de Heere tot hem gesproken had. Zijn opzien tegen dit ambt en bijzonder zijn onbekwaamheid hadden hem weerhouden daar eerder over te spreken. Na het gesprek is hij tot de stap gekomen en heeft hij zich in de kerkelijke weg gesteld. Die weg heeft de Heere effen gemaakt. Welk een blijdschap vervulde zijn hart toen de classis Rotterdam besloot hem te presenteren aan de P.S. van het Zuiden. Op de vergadering van de P.S. van het Zuiden heeft de Heere gesproken. Het onderzoek op deze vergadering leidde tot het besluit, dat hij zich kon gaan voorbereiden voor het examen naar art. 8. In het voorjaar 1965 werd hij op de classis Rotterdam volgens art. 8. K.O. geëxamineerd en beroepbaar gesteld in onze kerken. Welk een moment in zijn leven. Een moment door de Heere gegeven, door de Heere bepaald.

Uit de verschillende beroepen, die op hem uitgebracht werden, werd 't beroep naar de gemeente Zaamslag aangenomen. Daar deed hij 9 september 1965 zijn intrede met de tekst: Psalm 27 : 4: „Een ding heb ik van de Heere begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des Heeren, om de liefelijkheid des Heeren te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel”. Zelf mochten we hem bevestigen tot dienaar des Woords. De tekst was: Mattheus 28 : 20: „En ziet, Ik ben met ulieden alle de dagen tot de voleinding der wereld, Amen”.

Ruim tien jaar heeft Ds. Sneep de kerk mogen dienen. In 1970 leidde zijn weg naar Alphen aan den Rijn en 21 maart 1974 verbond hij zich aan de gemeente van Driebergen.

In onze ogen heeft hij maar kort als dienaar des Woords gewerkt, echter de Heere weet, wat Hij doet. Hij vergist Zich nimmer. Wij rekenen en werken met jaren, maar de Heere met dagen. Ds. Sneep heeft niet tevergeefs geleefd. Hij mocht dienstbaar zijn in Gods koninkrijk. Zijn arbeid is door Gods genade niet ongezegd gebleven. Hij is gebruikt als een middel in Gods hand tot uitbouw en opbouw van Zijn kerk op aarde. Naar wij zeker weten was hij geen steigerhout. Wat geschreven staat in Romeinen 6 : 23 was voor hem levenswerkelijkheid: „De bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus onze Heere”. Gods souvereine werk in Christus Jezus was zijn deel. In alle bescheidenheid klonk dit door in zijn gesprekken en in zijn prediking.

Als prediker wist hij zich afhankelijk van de hulp en de bijstand des Heeren. Steeds bereidde hij zich serieus voor, wanneer hij moest preken. Hij kende liefde tot een onbekeerd mens. Hij had een woord voor oud en jong en wenste Gods kinderen te leiden in de grazige weide van Gods Woord. Uit te stallen wie de Heere is en wil zijn voor een arme zondaar was zijn lust. In Driebergen mocht hij op de laatste zondag, dat hij kon voorgaan nog het heilig avondmaal bedienen. Die Zondag is een onvergetelijke geworden. Voor de gemeente, maar ook voor hem. Zijn getuigenis was: „ik ben met verse olie overgoten”. In het ziekenhuis waar hij gestorven is hebben we hem nog een paar maal bezocht. Daar heeft de Heere hem stervensgenade gegeven. Was de menselijke gedachte, dat hij nog een poosje zou blijven leven, met de Paasdagen is hij nog thuis geweest, donderdagmorgen 22 april ging hij onverwachts heen. Hij heeft de dood niet gezien. De dood, waar tegen hij menigmaal in zijn leven opzag. Het is immers de laatste vijand, die overwonnen moet worden. De grote Koning, Die in Zijn dood de dood voor de Zijnen gedood heeft, leidde hem naar het eeuwige leven. Hij heeft ook voor en in hem Zijn Woord waar maakt: „Ik leef en gij zult leven”. De Heere trooste zijn bedroefde vrouw en kinderen. Hij gedenke de gemeente van Driebergen, die nu opnieuw zich een dienaar door de dood zag ontvallen. Hij vervulde de lege plaats in de kerken. We eindigen met een passage uit het artikel wat Ds. Sneep geschreven heeft in het boekje Jeugdleven in Bijbels licht: pag. 28: „In deze bijdrage hebben wij getracht zo eenvoudig als mogelijk is aan te tonen, waaraan U kunt weten, namelijk of er een band aan de Heere gelegd is. Het ware geloof bindt aan Hem. Sta daar naar en vraag om dat geloof bij aanvang, maar ook om de oefening ervan bij voortgang. Dan worden wij wel vernederd, hierin is geen verschil met Jozef, maar dan volgt op de vernedering de verhoging. Niet om waardigheid, niet naar verdienste, maar uit vrije goedheid om Hem, Die meer is dan Jozef. Die door de diepte van de hel is gegaan om schuldigen voor eeuwig in de verheerlijking in Gods gemeenschap te herstellen. Zonder dat geloof komt u voor eeuwig om, maar door dat geloof, dat in gemeenschap brengt met Christus, worden zondaren verlost van het verderf en worden ze gekroond met goedertierenheid en barmhartigheid”. Hierin gaf Ds. Sneep een karakteristiek ook van zijn eigen leven. Zo blijven we aan hem denken. Soli Deo Gloria!

Ds. M. C. Tanis

## ONZE ELFDE ONTMOETINGSDAG

1

De Heere heeft ons weer een goede dag gegeven. Daar mogen we wel mee beginnen. Alleen de zegen des Heeren maakt rijk. Velen waren zaterdag 24 april jl. naar Slidrecht getrokken. Ze kwamen per auto, bus en trein, zo ongeveer uit het hele land. En uiteraard waren er ook vele Slidrechtenaren, die voor het bezoeken van onze ontmoetingsdag geen lange reis behoefden te maken. We hadden weer de volle medewerking van de politie. Br. Van Heteren en anderen met hem hadden alles tevoren goed geregeld. We schatten het aantal bezoekers op zo'n 1200, of meer, althans 's middags. Vanaf de kansel gezien was het een grote menigte, die het grote kerkgebouw van Slidrecht-centrum nagenoeg vulde. Er waren jeugdigen en ouderen. Zelfs hoog-bejaarden ontbraken niet. Het is bemoedigend, dat steeds weer zoveel jongeren belangstelling hebben voor zulke dagen.

Dat geeft hoop voor de toekomst. Ouderen vallen weg en jongeren nemen hun plaats in, jongeren, die willen blijven bij de waarheid van Gods Woord, zoals die van ouds in onze kerken gepredikt is.

Er viel een schaduw over deze dag door het nog vrij onverwachte heengaan van Ds. P. Sneep van Driebergen. In het vorige nummer konden we nog hoopgevende berichten doorgeven. Het leek er op, of er een gunstige wending in het ziekteproces was gekomen, maar Ds. Sneep had Gods Raad uitgediend en zo nam de Heere hem op Zijn tijd en wijze weg, betreurd door zijn gezin en zijn gemeente en velen in den lande. Paasmaandag hebben we hem nog opgezocht na een middagdienst te Driebergen. Ds. Sneep mocht met de feestdagen naar huis. Aan het einde daarvan moest hij weer naar het ziekenhuis. Hij was erg vermoeid naar het lichaam, maar hij kon toch niet nalaten te vertellen, wie de Heere ook de laatste tijd voor hem geweest was. Hij had kortgeleden nog met zijn gemeente het Heilig Avondmaal mogen vieren en toen had de Heere het zo bijzonder welgemaakt. Hij had ook in het ziekenhuis nog mogen ondervinden de onveranderlijkheid en getrouwheid des Heeren. Hij zei: als ik nog weer op de kansel mag komen zal ik nog meer de vrije genade Gods verkondigen. Hij had ook toen nog de begeerte om te herstellen en in Gods koninkrijk te mogen arbeiden. Maar de weg des Heeren was anders. De Heere heeft hem verlost en aan hem welgedaan. Zo staren we hem na. Hij is de strijd te boven en heeft zijn wens verkregen. We gedenken aan zijn echtgenote en kinderen. De Heere moge hen ondersteunen en sterken. Het is voor onze kerken en vooral voor de gemeente van Driebergen een groot verlies. Het moge de Heere behagen ookaan Driebergen te gedenken. Deze gemeente wordt wel erg beproefd. Ruim 12 jaar geleden nam de Heere Ds. F. Bakker, die toen aan Driebergen verbonden was, in de kracht van zijn leven weg. Daarna kwam Ds. N. de Jong, die na enige jaren wegens lichamelijke gesteldheid met emeritaat moest gaan, maar nu nog in staat is om ook aan zijn laatste gemeente nog veel ambtelijke bijstand te verlenen. We waren met Driebergen verblijd, toen Ds. Sneep uit Alphen over kwam. Dat is nog slechts een paar jaar geleden. En nu is hij niet meer onder ons.

Het was half 11, toen we de morgensamenkomst openden. We lieten zingen Ps. 89 : 13 en 14, lazen Johannes 21 : 1 - 14 en gingen voor in gebed. We heetten allen hartelijk welkom, in het bijzonder Ds. Tamminga van Grand Rapids. Hij was de hele dag in ons midden. We hopen, dat hij D.V. bij een volgend bezoek aan ons land in de gelegenheid en bereid zal zijn een spreekbeurt op een ontmoetingsdag te vervullen. We stonden even stil bij het heengaan van Ds. Sneep, deden enkele mededelingen en spraken toen kort naar aanleiding van het gelezen gedeelte uit Gods Woord.

We hebben hier de derde openbaring van Christus aan de discipelen na Zijn opstanding. De discipelen werden verblijd. In deze geschiedenis zit voor de discipelen ook nog een algemene lering. Straks zouden zij als vissers der mensen moeten arbeiden. Maar hoe?

Niet zoals ze eerst aan het vissen waren geweest, als mensen, die bekwaam waren, op eigen gelegenheid de netten uitwierpen en daar verwachting van hadden. Want dat liep op een grote mislukking uit. In de hele nacht vingen ze niets.

Maar zoals ze het later deden, toen ze op Jezus bevel de netten uitwierpen, als mensen, die hun bekwaamheid van de Heere hadden, op Zijn bevel handelden en in het geloof werkzaam waren. Dat liep uit op een wonderlijk vangst.

Dat is ook voor ieder persoonlijk van belang. Met eigen werk komen we teleurgesteld uit. Maar dan is het tijd voor de Heere om te werken en dan is de zegen groot.

Dit is eveneens voor ons van belang als vrienden en vriendinnen van „Bewaar het Pand”. We lopen gevaar te handelen zoals de discipelen het eerst deden. Dan kunnen we veel ijver aan de dag leggen en veel verwachting hebben, maar dat werkt niets uit. We hebben steeds weer nodig te letten op Jezus op de over, Die nog steeds zegt: werpt het net aan de rechterzijde van het schip en gij zult vinden. Daartoe beïnvloedt Hij altijd weer de Zijnen en dan blijft de zegen niet achterwege.

De Heere geve ons dat te mogen beoefenen in

ons leven, ieder op de plaats, die de Heere hem of haar gegeven heeft. En daartoe moge ook deze ontmoetingsdag bijdragen.

Na de opening zongen wij Ps. 118 : 8. Hierna krijgt Ds. H. van Leeuwen van Elburg gelegenheid om te spreken over Geloofs zekerheid en Geloofsverzekerdheid. Hij las eerst Hebreëen 11 : 1. Het gesprokene is elders in dit blad opgenomen. We zongen Ps. 56 : 4 en 6. Er werd gecollecteerd. De opbrengst van de collecte, met inbegrip van wat al op andere wijze was binnengekomen, was f 6.569,04. Daaronder waren een briefje van f 1000,- en verschillende briefjes van f 100,-.

Na het zingen sprak Ds. P. Beekhuis van Noordeloos een slotwoord over Johannes 20 : 19b: Vrede zij ulieden. Daarna ging hij voor in dankgebed, warbail hij ook een zegen vroeg over spijs en drank, die genuttigd zouden worden. Hij liet eerst nog zingen Ps. 85 : 3 en toen was de pauze aangebroken.

We hopen in het volgende nummer van ons blad het slotwoord van Ds. Beekhuis op te nemen. En ook 't tweede gedeelte van dit verslag en samenvattingen van wat de andere sprekers gezegd hebben.

In dit nummer vindt men al het openingswoord van Ds. Kok, uitgesproken bij de aanvang van de middagsamenkomst, getiteld: „De rechtvaardige en barmhartige Jezus”.

N.B. Samen met de collecte tijdens de middagsamenkomst werd er op deze dag ruim f 10.500,- geofferd. Dat komt ons doel ten goede. Hartelijk dank.

Er was een boekenstand in de vergaderzaal. Daar werden goede zaken gedaan. Daardoor kan een bedrag van f 400,- aan de Generale Zendingkas worden afgedragen. Dat is dus een mooi resultaat. B.

## TOESPRAAK

op samenkomst „Bewaar het Pand”, gehouden 24 april 1976 te Slidrecht.

### GELOOFS - ZEKERHEID

en

### GELOOFS - VERZEKERDHEID !

Waarde vrienden !

„Zekerheid”!

Wie zou niet zeker willen zijn van zijn z a k e n in dit leven? Zeker zijn van de uitvoering van belangrijke plannen en voornemens? Heeft Christus Zelf niet gezegd: „Want wie van u wilende een toren bouwen, zit niet eerst neder en overreken de kosten, of hij ook heeft, hetgeen tot volmaking nodig is?”

Welke visserman zal durven varen zonder een zuiver kompas om niet zijn schip op de rotsen te pletter te laten slaan of op drijfzand het schip te doen vastlopen?

Wie zal niet voor zijn reis door een onherbergzaam oord een bekwame gids nodig hebben?

Welnu, zou het dan niet van het allergrootste belang zijn, dat wij als reizigers naar de eeuwigheid zekerheid verkrijgen aangaande ons eeuwig zielsbehoud?

We hebben het dikwijls zo druk met alles. Maar hoe staat het met onze z i e l voor de grote eeuwigheid? En wáár zoeken we een betrouwbare v a s t h e i d, een onbedriegelijke z e k e r h e i d ?

De w e r e l d zoekt haar in genot en spel, in een zich uitleven van allerlei vleeselijke begeerlijkheden, in het loslaten van vaste normen, zoals God die stelt in Zijn Woord en Wet.

De ongelovige wetenschap wil zekerheid geven b.v. van het ontstaan en bestaan van deze aarde en van de mens, door haar axioma's of stellingen. Maar die zijn nooit gelijk of vaststaand.

In zulk een losgeslagen en verworpen wereld en mensheid mag de K e r k haar g e l o o f belijden in wat alleen en volkomen w a r e vastheid en zekerheid inhoudt! En dat is het ware g e l o o f, het e c h t e geloof, geloof van zuivere kwaliteit, het z a l i g m a k e n d geloof.

Dát geloof bezit alleen vastheid en zekerheid! „Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt en een bewijs der zaken, die men niet ziet.” Hebreëen 1 : 1.

Dat geloof is onmisbaar. „Maar zonder het geloof is het onmogelijk Gode te behagen.” Hebreëen 11 : 6a.

Het gaat dus om het o p r e c h t e o f e c h t e geloof, dat alleen zekerheid geeft.

Alle s c h i j n - g e l o o f geeft géén zekerheid, ja, misleidt voor de eeuwigheid!

Zo is het met het geloofsbegrip, dat de ROOMSE KERK stelt. O.a. in haar leer over de verdienstelijkheid tot zaligheid van de goede werken; in haar leer over de „genade”. Deze ziet zij als „helpende” genade. De natuur des mensen is verzwakt en nu komt de genade deze te hulp tot verlossing. Zo wordt de zaligheid in feite gelegd in de handen van de mens. Maar dan valt ook de ware zekerheid weg!

Dat geldt ook van alle Pelagiaanse en semi-Pelagiaanse gevoelens bij „humanisme” en „Romonstrantisme”.

Niet minder van alle „nabijkomende” werk, zoals uiterlijke voorrechten, trouw kerkbezoek, ijver tot kerkewerk, een stipte levenswandel en deze te houden voor wedergeboorte en bekering, voor waar geloof. Zo ook ten opzichte van Gods beloften, wanneer men de voorwerpelijke gave van de beloften van het Evangelie tevens houdt voor de „deelachtigmaking” voort: trouw Avondmaalsbezoek.

Den menen wel „zekerheid” te bezitten, maar die is toch aan dit alles niet verbonden, want daarmede zal men bedrogen uitkomen. Dat betreft ook het bouwen van het huis zijner hoop op „indrukken” en gemoedelijke gevoelens.

Nee! Nog eens: alleen het ZALIGMAKEND GELOOF geeft betrouwbare zekerheid. Zulk een geloof werkt de Heilige Geest in het hart van de zondaar, door het Evangelie, zo lezen we in Zondag 29 van onze Heidelberger.

Het zaligmakend geloof bezit drie onmisbare elementen, namelijk: een stellige kennis, een hartelijk toestemmen en een vast vertrouwen.

Is dat geloof nu dadelijk al een „volgroeid” geloof? Het geloof in zijn „volle wasdom”? Neen. In de Heilige Schrift vinden we verschillende trappen in het geloof.

Zo heeft het Oude Testament twee woorden voor „vertrouwen”. Het woord „batach”, dat op „toevluchtnemen tot” wijst, en het woord „aman” dat „het zal waar en zeker zijn” betekent (ons woord „amen”).

Het „toevluchtnemend” geloof of vertrouwen komt uit in een dorsten naar God, ontstaan uit een ware droefheid naar God, uit smart over de zonde, gezondigd te hebben tegen een heilig God, maar ook tegen een „goeddoend” God. Zulk een ontdekt hart, vlucht met al zijn nood en ellende tot de Heere. Psalm 38: „Zie mij, Heere, Wien elk moet duchten, tot U vluchten, o mijn God, verlaat mij niet.”

Jezus' discipelen antwoordden de Heere „Heere, tot Wien zullen we heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens”. De Kananese vrouw kwam tot Jezus met haar nood en riep: „Heere, Gij Zone Davids, ontferm U mijner!” En die beproefde vader zei met tranen: „Ik geloof, Heere! Kom mijner ongelovigheid te hulp.”

Nu is het hier de vraag: ligt er in zulk een toevluchtnemend geloof geen zekerheid? Zeer zeker wel!

Lezen we niet in Hebr. 11:6: „Want die tot God komt, moet geloven, dat Hij is en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken.”

En dat geloven zij.

Dat blijkt uit het feit, dat zij tot de Heere gaan, want anders, zo zij niet geloofden, zouden niet gaan!

Zij geloven vast, dat God de Almachtige, de genadige en alvervullende Ontfermer is. Riep de melaatste niet: „Gij kunt mij reinigen”.

Wel volgt er dikwijls strijd op. Twijfelingen, vrees, dat het geen waar werk des Heeren is, zoals men wel eens uitroept: „Ik vrees, dat ik nog alles mis, en dat mijn werk niet in der waarheid is.”

Zulk een bekommerd mens zal dan zeker naar „verzekerdheid” van het geloof staan. Wat is die „verzekerdheid”?

Zeker te mogen zijn van zijn staat der genade.

De zekerheid in het toevluchtnemend geloof, zoals we hoorden, is een meer standelijke zekerheid. Comrie onderscheidt een zekerheid „des gevoels” en „des geloofs”. Dat vinden we ook in onze Katechismus, Zondag 52, bij de betekenis van het wordeke „amen”.

De „verzekerdheid” of de „volle verzekerdheid” van het geloof is het geloof in zijn volle wasdom, we zouden zeggen een „volgroeid” geloof. Comrie spreekt van de „wederkerende daad des geloofs”. Onze vaders van het „WELWEZEN” des geloofs, zoals bij Zondag 23, in onderscheiding van het „WEZEN” des geloofs (Zondag 7).

Dat is alles, wat het geloof bevat. B.v. In een „zaadje” ligt heel de plant reeds inbegrepen. De „verzekerdheid” van het geloof zien we verklaard in de uitroep van de apostel: „Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch overheden enz. ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Heere.” (Rom. 8:38 en 39).

Nu is er bij hen, die deze volle verzekerdheid zoeken, vaak veel misverstand.

Men meent, dat er náást het geloof nog iets apart bij moet komen, een geheel aparte openbaring, waardoor men dan die zekerheid verkrijgen zal. Men wacht daarop. Maar zo zal het donker blijven in de ziel, ja, al donkerder.

Laten we echter elkander goed verstaan. We bedoelen met dat „iets apart”, met een aparte „openbaring” niet, dat tot het tenvolle-verzekerd-worden geen toepassende werking van de Heilige Geest behoeft te komen. Zeer zeker! We hopen hierop aanstonds te wijzen.

Onze bedoeling is om uit te laten komen, dat de volle verzekerdheid van het geloof nooit buiten het geloof zelf kan vallen of omgaan. Neen, zij vloeit voort uit de aard van het geloof. We lezen in Jesaja 7:9 „Indien gijlieden niet bevestigd worden”. Zij is vrucht van het geloof.

Zal nu het geloof tot die volle wasdom komen, dan is daartoe noodzakelijk een sterke beoefening, welke door Christus als „klein-geloof” wordt gesteld. „Gij klein-gelovigen, waarom hebt gij gewankeld?” Zo sprak de Heere Jezus tot Zijn discipelen bij de storm op zee.

De apostel vermeldt van Sara in Hebr. 11: dat zij door het geloof kracht ontvangen heeft om zaad te geven (wat een geloof!) en dat zij boven de tijd haars onderdoms gebaard heeft, dus, toen haar geloof tot zulk een zeer krachtige beoefening is gekomen, want zo staat erbij: „overmits zij Hem getrouw heeft geacht, Die het beloofd heeft.” Dat was dus, toen het bij haar een totaal onmogelijke zaak was geworden om zaad te geven!

Om nu tot die volle verzekerdheid te mogen komen, is het nodig de doorbraak van het geloof, zoals wel eens genoemd wordt.

Deze doorbraak tot die volle verzekerdheid wordt thans veel gemist. Er is een tijd geweest, dat zij bij Gods kinderen veel meer gekend werd.

Tot dit gemis kunnen verschillende oorzaken liggen. Om. Bestrijdingen als: U hebt te zwaar gezondigd; voor u is er geen genade; u zijt geen uitverkorene enz.

Ook het vast-blijven-zitten op allerlei wettische dingen, zoals Paulus de Galaten bestraft; dat zij terugkeerden tot de eerste beginselen dezer wereld, dat zij door de werken der wet zochten gerechtvaardigd te worden.

Verdere oorzaken: onkunde, weinig geestelijk inzicht omtrent het werk van Christus, zoals bij de Emmausgangers, alhoewel het bij hen ontbrak aan geloof in Zijn opstanding.

Eén van de oorzaken van gemis aan de doorbreking van het geloof kan ook zijn: wereldsgezindheid als een „kleven aan het stof”.

Daarom zal de bede van de bruidkerk uit het Hooglied weer levendig moeten worden: „Ontwaak Noordenwind en kom gij Zuidenwind; doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien!”

Christus is de VOLEINDER des geloofs! Hij zet Zijn werk als toepassend werk voort in de hemel. En dat doet Hij door Zijn Geest. Want, zo sprak Christus in de paaszaal: „Die zal Mij verheerlijken; want Hij zal het uit het Mijne nemen en zal het u verkondigen.” Joh. 16:14.

De Heilige Geest is de Geest der kennis. Hij brengt het volle licht over Christus en Zijn volbracht werk.

De Heilige Geest is de Geest des geloofs, Die Christus aan het ontdekte en totaal ontledigde hart openbaart en wegschenkt. Die Geest is het, Die de ziel beweegt tot de overgave aan de Borg, tot het zich op Hem geheel verlaten en op Zijn volkomen gerechtigheid, ja, Die tot het omhelzen van Christus brengt.

Die Geest is ook „de Geest der aanneming” en Gods kind brengt tot de Vader met het: Abba, Vader!

Die Geest getuigt in het hart van Gods kind, zoals er staat in Romeinen 8: „Die Geest getuigt met onze Geest, dat wij kinderen Gods zijn, erfgenamen Gods en mede-erfgenamen Christus.”

Rijke, heerlijke verzekering!

Hebben dezulken dan ook geen strijd meer? Kunnen zij uit hun zo verzekerd-zijn leven?

O neen! Gods Geest leert dat dan ook en dat zij alleen kunnen leven uit Christus, Die hun leven is.

De strijd loopt dan over hun „standelijk” leven en dat raakt ook de HEILIGMAKING. Is de rechtvaardigmaking als daad des geloofs VOLKOMEN, de heiligmaking is hier ten dele. Zie Paulus maar in Romeinen 7.

Eens zal zij volkomen zijn, na het afleggen van de tabernakel huns lichaams en in hun ingang in het Vaderhuis!

Mag ik u vragen: waarin zoekt u uw zekerheid?

In uw aards bezit, in uw polis, in uw uiterlijke godsdienst? En wanneer dan de stormen komen, het gericht? Zal dan het huis uwer hoop kunnen blijven staan?

Ach, wat zal dan de val van dat huis groot zijn!

O smee om dat ware geloof, waardoor de Heilige Geest leert bouwen op de Steenrots, Jezus Christus!

Volk des Heeren! Zoek uw „roeping en verkiezing vast te maken” door het geloof.

Hier is het het strijdperk.

Hier is de strijd des geloofs.

Eens zal het geloof de volle overwinning verkrijgen.

Ja, dan zal het geloof overgaan in eeuwig, zalig aanschouwen! Dan zal de kerke Gods met Christus verheerlijkt worden, medezittende in Zijn troon!

Het geloof, daarnaar uitzijnde en dat verwachtende, zal de psalm der vaste hoop doen aanheffen in het strijdperk:

„Dit weet ik vast: God zal mij nooit begeven,  
Niets maakt mijn ziel vervaard.”

Amen, ja, amen!

v. L.

## DE RECHTVAARDIGE EN BARMHARTIGE JEZUS

Allerwege werd de Heere Jezus geprezen om Zijn woorden en werken van barmhartigheid. Bij het zien van de schare, die met al haar noden tot Hem kwam en geen brood had om te eten, werd Hij innerlijk met ontferming over hen bewogen. En als Hij in de vroege morgen van de Olijfberg in de tempel kwam, zo kwam ook daar al het volk tot Hem, om door Zijn leer onderwezen te worden. „En nedergezeten zijnde leerde Hij hen.” Maar zie, daarin werd Jezus gestoord, daar Schriftgeleerden en Farizeeën een vrouw, die in overspel gegrepen was, tot Hem brachten, om Hem te verzoeken. Waartoe zij in het midden gesteld werd, om van deze zaak des gerichtskennis te nemen.

Kort en zakelijk sprak één van de Schriftgeleerden: „Meester, deze vrouw is op de daad zelve gegrepen, overspel begaande.” Zodat in dit geval, geen getuigen nodig zijn. En de vrouw zelf kan het niet tegenspreken. Daar viel niet één woord van verontschuldiging tegen in te brengen. Zodat de zaak van het tempelgericht terstond in behandeling kwam.

„En Mozes,” zo sprak de aanvoerder, „heeft ons in de wet geboden dat dezulken gestenigd zullen worden, Gij dan, wat zegt Gij?” „En dit zeiden zij?” zegt Johannes, „Hem verzoekende, opdat zij iets hadden om Hem te beschuldigen.” En dat was een vraag die zo scherp mogelijk gesteld was en alleen met ja of neen beantwoord kon worden. Zegt de Meester ja, dan is Hij niet barmhartig, maar wordt het neen, dan is Hij niet rechtvaardig.

Maar ach, het gaat anders, en geheel anders dan zij dachten dat het gaan zou, want daar wordt op deze lastige vraag door Hem met niet één woord gereageerd. En dat deed de grote Meester ook niet met Zijn schrijven in het tempelstof.

„Maar Jezus nederbukkende, schreef met de vinger in de aarde.” Hoewel Zijn schrijven voor hen een diep geestelijke betekenis had, want Hij kende hen in al hun handelingen.

Als mannen van de Schrift wisten zij, wat het Goddelijk schrijven in Jeremia 17:13 betekende: „O Heere, Israëls verwachting, allen die U verlaten, zullen beschaamd worden; en die van Mij afwijken zullen in de aarde geschreven worden, want zij verlaten de Heere, de Springader des levende waters.”

De namen van deze mannen, die hier valselijk en bedriegelijk staan tegenover de Heere Jezus, zullen geschreven worden in de aarde om vertreden te worden, want zij zoeken hun ongerechtigheid met wat eigengerechtigheid te bedekken. Zodat het richterlijk schrijven van de Heere Jezus, rechtstreeks gericht was op het geweten, dat begon te spreken. Maar daar werd, gelijk als altijd, overheen gewerkt.

Het maakte hen wel onrustig, maar door alles heen bleven zij om antwoord vragen. En toch bewees de Heere Jezus hen barmhartigheid, want Zijn schrijven was een roepstem tot hun bekering, om zelf met de zonden te breken waarin zij tegen alles in, kwamen voort te leven.

Maar het was verborgen voor de mensen en daarom heeft Hij hen niet terstond openlijk te schande gesteld. Hij gaf tijd om te breken met het kwaad, opdat zij zouden buigen voor de majesteit van het recht, daar dezulken barmhartigheid **bewezen wordt.**

**„En als zij Hem bleven vragen, richtte Hij Zich op,** en zeide tot hen: Die van ulieden zonder zonde is, werpe eerst de steen op haar.” En dat was de uitspraak van het tempelgericht, waartoe zij in hun ongeduld, de grote Meester kwamen te verplichten. „En wederom nederbukken de, schreef Hij ten tweede male in de aarde.” Opdat zij als verlaters van de Heere tot Hem zouden wederkeren en te smeken om ontferming. En al waren deze mannen in hun consciëntie overtuigd, dat Gods heilige wet schandelijk door hen overtreden werd, kwamen zij zich evenwel tegen Gods stedehouderes te verharderen. Want eer de Heere Jezus nog van Zijn buigen voor de majesteit van Gods rechtvaardigheid was opgestaan, waren zij van de oudste tot de laatste uit de tempel verdwenen.

Het tempelgericht, dat door hen tegenover de Rechter van hemel en aarde geopend werd, werd niet gesloten. Want eenmaal zullen zij hierover ter verantwoording geroepen worden in de grote dag des gericht. Het was bij hen, een niet buigen voor het recht, waarom zij Hem in Zijn barmhartigheid gram waren.

En Jezus werd alleen gelaten, waarom zij in de grote dag des gericht alleen zullen staan, dus zonder borg.

En Jezus zich oprichtende, en niemand ziende dan de vrouw, zeide tot haar: Vrouw, waar zijn uw beschuldigers? Ten aanhore van de gehele schare, die in de vroege morgen was opgekomen, wordt zij vriendelijk door Hem aangesproken, want die vrouw staat nog in het tempelgericht, waarin zij veroordeeld is om gestenigd te worden.

Waarom zou zij niet weggelopen zijn? En dat is toch wel iets wonderlijks. Want daarmee kwam zij de Heere Jezus te rechtvaardigen in het vonnis dat door Hem, over haar was uitgesproken.

Weten wij wat het is in het gericht, dat het oordeel des doods over ons uitsprekt, te blijven staan? En dat is het kardinale punt waarom het hier gaat. Want een ieder onzer weet wat het is gesteld te worden in het gericht van de consciëntie, Gods stedehouderes. Het brengt ons in de engte, het bezorgt ons slapeloze nachten, want de Heere veroordeelt ons in het bedrijf van onze ongerechtigheid. Maar wat is daarop gevolgd, is het uw innerlijk leven tot zegen geworden, door het oordeel over te nemen met de bekentenis dat waardig te zijn?

Eerlijk gezegd neen, daar is niets op gevolgd, het is zomaar overgegaan. Het was dan ook maar consciëntiewerk. En **dat valt niet mee.** Maar gelooft u dat? Denkt u dat de consciëntie als Gods stedehouderes, er niet op terug zal komen in de grote dag des gericht?

Het is niet overgegaan, u hebt het onderdrukt en u bent uit dat gericht weggelopen, net als die mannen die daarmee het oordeel, dat de Heere in de aarde schreef, dachten te ontlopen. Waarmee de consciëntie wordt dichtgeschroeid en men komt er zichzelf mee te stellen onder het oordeel der verharding.

Deze vrouw bleef staan in het gericht van haar geweten. Wat die mannen van haar gezegd hadden was waar. En Jezus sprak haar aan: Vrouw, **waar zijn deze uw beschuldigers?** Heeft u niemand veroordeeld?

Het zou kunnen zijn, dat er bij die velen één geweest was, die het oordeel van haar te stenigen, over haar had uitgesproken, daar hij zich aan dat kwaad niet schuldig had gemaakt. Maar door niet één van al die beschuldigers, zodat zij

met vrijmoedigheid kon zeggen: „Niemand Heere.” En zó betuigde zij, dat de Meester van het gericht, haar Heere was. Zij is niet bang van Hem, gaat voor Hem niet op de vlucht, blijft als aan de grond genageld staan voor Zijn aangezicht. Stelt zich daarmee geheel tot Zijn beschikking.

Hoe is het mogelijk, want zo even heeft de Heere het oordeel des doods over haar uitgesproken. En daarin is nu het geheim der zaak. Zij heeft met de Heere in het knielen voor de majesteit van Gods rechtvaardigheid, in Hem en door Hem leren knielen. En bij het knielen voor de majesteit van Zijn rechtvaardigheid, wordt Hij voor haar barmhartigheid.

Wat is het erg als een zondaar in het gericht van des Heeren rechtvaardigheid, niet blijft staan, door het van Hem te leren de straf der zonde, die is in de daad der zonde, van harte te aanvaarden. Want de Heere maakt ons niet bekend met onze zonden om ons te verderven, maar om de zonde in het buigen voor de majesteit van Zijn rechtvaardigheid, van harte te bekennen.

Vertrouwend was het voor deze vrouw toen de Heere tot haar sprak: „En Jezus zeide tot haar: Zo veroordeel Ik u ook niet.” En zo werd het oordeel van haar te stenigen, door Hem overgenomen, op grond van recht en gerechtigheid. Het kwaad wordt niet door de vingers gezien, want Jezus, de Zaligmaker van zondaren, sprak dit woord tot haar. Hij zal Zijn volk zaligmaken van hun zonden.

En dat is door de Heere Jezus bevestigd, met dit woord: „Ga heen en zondig niet meer.” En dat zegt de Heere Jezus tot een vrouw wier keus het nu is, voor Hem en met Hem te leven. Want Hij kan en wil haar voor de zonde bewaren, al heeft zij ook al de dagen haars levens te klagen over haar verdorven bestaan. En daarin heeft deze vrouw, tot spijt van haar beschuldigers, de Heere Jezus leren kennen als de rechtvaardige en barmhartige Jezus.

Wat voor de Heere, die zij liefgekregeen heeft, een verzoeking was, is voor haar geworden een beproeving, die veel kostelijker is dan des gouds, tot lof en eer en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus.

Soest.

R. Kok.

## HOE MOET ONZE PREDIKING ZIJN?

a. Onze prediking moet zodanig zijn, dat allen, die naar ons luisteren voor een bepaalde tijd, tot de conclusie komen, dat ze, zoals ze van nature in zichzelf zijn, **verloren zondaren zijn;** dat zij, tenzij ze tot bekering komen en vruchten van bekering voortbrengen, zullen omkomen, ook al zijn hun hoofden volgepreekt met voorwerpelijke en juiste orthodoxie.

b. Verder moet onze prediking zodanig zijn, dat we Christus „aanbieden” zoals Hij zich in Zijn Woord geopenbaard heeft, nl. als Profeet, Priester en Koning. Christus is de grote Ambtsdrager en als zodanig moet Hij aan de mensen op de juiste manier voorgesteld worden. Als Profeet maakt hij ons onze vreselijke zondige staat, onze afschuwelijke ellende bekend. Hij houdt ons de spiegel van de wet voor en wij leren zien, wie en wat wij in onszelf zijn. Wij moeten met al het onze (onze vroomheid, eigengerechtigheid, onze tranen, goede werken enz.) omkomen. Er is van onze kant een dodelijke onbekwaamheid tot zelfverlossing. Er kan niet genoeg de nadruk op gelegd worden, hoe groot onze zonde en schuld, hoe verschrikkelijk onze verdorvenheid en vuilheid, hoe ellendig onze verloren staat is.

**Alleen in deze weg kan de noodzakelijkheid en schoonheid van Christus aan de mensen getoond worden.** Dit is de weg, waarin Christus voor Zichzelf plaats maakt.

Ik zei, als Profeet leert Christus ons door Zijn Geest, hoe onze werkelijke toestand is, niet eenmaal, maar steeds, met de bedoeling, dat wij zouden leren, om de redding alleen in Hem te zoeken. Hij opent de ogen voor Zichzelf. Hij leert ook hoe wij met Hem in gemeenschap kunnen komen. Er zijn aan onze kant zoveel bezwaren, zoveel verhinderingen. Wij proberen onszelf waardig te maken voor Jezus. Wij proberen de genade te verdienen. Wij moeten echter leren, dat Jezus de onrechtvaardigen tot bekering roept.

Als Priester heeft Christus Zichzelf gegeven en Zijn bloed geofferd. Hij heeft de toorn van de Heilige God gedragen, de vloek van de wet, en hij heeft ook de geboden van de wet vervuld. In gelovige gehoorzaamheid heeft Hij alles gedaan, wat gedaan moest worden om Zijn Vader

te eren en te verheerlijken, om voldoening te geven aan het goddelijk Recht en om Zijn volk van de dood te redden. Hij heeft allen, die de Vader Hem gegeven had, verworven.

Als Priester is Hij ook de Middelaar in de hemel, die voor de Zijnen voorspraak doet.

Daarom is de rechte ontdekking van onszelf, waarbij wij onze zonde, schuld, onwaardigheid enz. leren kennen, een ontdekking vanuit de liefde van God. Het is een vrucht van Christus' priesterlijke werk.

Hier is vooral zoveel misverstand en dikwijls ook onwetendheid, ook in onze kringen. Hoe dikwijls wordt ons gezegd, dat wij het onderdeel van zonde en ellende te veel benadrukken, terwijl men niet al te veel of bijna niets hoort van Gods beloften, van het Evangelie der verlossing in Christus.

Ik verhaal, dat dit een misverstand is, of dikwijls nog erger, een onbekendheid met de wegen, die God met Zijn volk houdt. Nooit kunnen wij te veel preken over de zonde, over ons opstandig hart, over het feit, dat wij geheel onbekwaam zijn tot het doen van enig goed en geneigd tot alle kwaad (kennen we onze belijdenisgeschriften nog?), omdat tegen de donkere achtergrond van ons zondige leven, Jezus' noodzakelijkheid en schoonheid zoveel dierbaarder en helderder uitkomt.

Bovendien is het zeer noodzakelijk om de **onderscheidene trekken** van de ware gelovige uit-een te zetten.

Ik kan het ook zo zeggen: Er behoort een onderscheidene prediking te zijn. Een gelovige bediening moet onderscheid maken tussen hen, die ware gelovigen zijn en hen, die het alleen belijden te zijn. Het Woord van God openbaart duidelijk, dat er onder de hoorders van het Evangelie mensen kunnen zijn, die een geloofwaardige belijdenis des geloofs hebben, maar die nooit een geestelijke bekering tot God meeemaakt hebben.

Wij moeten in onze prediking rekening houden met het feit, dat er onder onze hoorders kunnen zijn, die belijden kinderen van God te zijn, terwijl zij in werkelijkheid kinderen des duivels zijn.

Ik moet hier op een groot gevaar wijzen, dat in onze kringen binnensluipt. Dat is het gevaar van een grote oppervlakkigheid, dat de kerk — laten we onze ogen daar niet voor toesluiten — hoe langer hoe meer binnendringt. Het is niet het gevaar van een veronderstelde wedergeboorte, maar van een **verondersteld geloof.** Ik overdrijf niet, als ik stel, dat veel jongere en oudere mensen het idee hebben, dat zij het leven der genade bezitten, dat zij tot Gods koninkrijk behoren, terwijl zij nooit in de diepte van de kennis van de zonde geweest zijn, nooit om God riepen, omdat ze tot de ontdekking kwamen, dat ze Hem misten, nooit een verloren zondaar geweest zijn, nooit enige twijfel hebben gehad.

Al Martin zegt in een van z'n boeken: „De mensen beschouwen twijfel als de verschrikkelijkste zaak die er bestaat. Wat we ons niet realiseren, is, dat twijfels, die voortkomen uit eerlijke zelfbeproeving in het licht van Gods Woord, het beste ding zijn, dat sommige mensen ooit overkomen is.”

Ik heb dikwijls gezegd, dat twijfels een mens nooit zullen verdoemen, maar zondige aanmatiging wel. Zo lang als de Schrift telkens weer zegt: „laat niemand u misleiden..... laat niemand zichzelf misleiden..... wordt niet misleid”, durven en mogen wij anderen niet tot de veronderstelling leiden, dat alles wel in orde is. Waartoe dienen de vermaningen? Waarom al die waarschuwingen in de Schrift? Dikwijls passen we ze op anderen toe en zien onszelf over het hoofd.

Hoe moet onze prediking zijn?

Ik ben er diep van overtuigd, dat wij kunnen en moeten leren van Calvijn (zie ds. Kievit's boek: Verbond en prediking). Tegelijkertijd ben ik er van overtuigd, dat wij de werken van de mannen van de Nadere Reformatie moeten lezen en bestuderen en van de Engelse en Schotse Puriteinen. Bij deze mensen, de uitzonderingen daargelaten, vinden we geen afwijking van Calvijn's leer, maar een ontwikkeling, een nadere uitwerking tot de toepassing van de tekst. Deze mannen waren meesters in het toepassende werk. Zij wisten hoe zij in het verborgen leven van de ziel moesten doordringen. Zij drongen door tot in de diepten van het menselijk hart en hielden rekening met de verschillende toestanden en situ-

aties van het geestelijk leven.

Wat jammer, dat er in onze tijd zo weinig kennis is van wat vele van deze godzalige mensen hebben geschreven. Wat het bevindelijke leven betreft kunnen we veel van hen leren. Zij hadden een diep inzicht in de Schrift. Onze preken moeten de resultaten van deze studie vertonen. En de gemeenten moeten zodanig bearbeid worden, dat zij er van overtuigd worden, hoe noodzakelijk wedergeboorte en bekering is, maar ook wat bekering inhoudt. Er moet berouw gekend worden en anders denken we, dat we rijk zijn en een overvloed van goederen hebben en aan geen ding gebrek, terwijl we niet weten, dat we ellendig zijn en arm en blind en naakt.

Grand Rapids.

Tamminga.

## NA TIEN JAREN

In het verleden ligt het heden, in het nu wat worden zal. Zo luidt een bekende uitspraak. De waarheid hiervan wordt steeds weer bevestigd. We kunnen feiten en verschijnselen en zoveel meer nooit los van elkaar zien. Het is van groot belang een goed inzicht te hebben in de samenhang. De feiten staan vast, maar die moeten op een juiste wijze geïnterpreteerd worden. En daarvoor is allereerst nodig, dat die feiten bekend zijn.

Neem bij voorbeeld het feit van de afscheiding in de vorige eeuw. Men kan er sympathiek of antipathiek tegenover staan. Dat blijkt in de praktijk van invloed op de beoordeling. Daaraan is niet te ontkomen. De vraag komt wel op of men altijd aan de feiten recht laat wedervaren. Dat is toch wel een eerste vereiste. De feiten moeten spreken en die moeten we op een juiste wijze verwerken. Daar heeft de afscheiding recht op.

We dachten hieraan in verband met ons blad. Er zijn slechts weinig mensen, die weten hoe het gekomen is tot de uitgave van „Bewaar het Pand”. In het eerste nummer staat er wel wat van vermeld, maar dat is toch zeer summier. Er zijn enige personen bij het besluit tot uitgave aanwezig geweest. Sommige anderen weten ook van de beweegredenen en de voorgeschiedenis af. Deze personen leven merendeels nog, maar zij worden ouder en gaan straks heen. Dan kunnen zij niet meer spreken van de dingen die hen bezig hebben gehouden.

Wanneer de ontstaansgeschiedenis van ons blad niet op schrift gesteld wordt kan men daarom trent later gaan gissen en fantaseren. Dat doet men nu al, maar later zal dat stellig nog meer het geval zijn. We kunnen dit voorkomen door een en ander over „Bewaar het Pand” te schrijven, zowel over de voorgeschiedenis als over de uitgave van het blad en wat verder van belang kan worden geacht. Het gaat hierbij alleen om de belangrijkste gegevens.

Het was in het najaar van 1965, dat verschillende vertegenwoordigers van een aantal kerkeraden ergens bijeen kwamen. Waarom gebeurde dat?

Wel, op de Generale synode van 1965 was op 31 augustus aan de orde gekomen het rapport van de deputaten voor de radiouitzending van kerkdiensten. De discussie over dit rapport ging met name over de televisie. Tenslotte was de synode tot het volgende besluit gekomen:

„Met volle handhaving van het besluit van de synode van 1956 (acta, art. 26) besluit de synode:

1. aan de deputaten voor radiokerkdienstuitzendingen de vrijheid te geven om in voorkomende gevallen evangelisatiesamenkomsten, eventueel in overleg met de deputaten voor evangelisatie, via de televisie te doen uitzenden; (zie ook art. 109);
2. de handelingen van deputaten goed te keuren met dank voor de verrichte arbeid;
3. opnieuw deputaten te benoemen.”

Dit verwekte in het kerkelijke leven veel deining. Er rezen ernstige bezwaren tegen genoemd synodale besluit.

De kerkeraden van Dordrecht-Centrum, Poederoijen en Sliedrecht-centrum zonden een gemeenschappelijk bezwaarschrift naar de synode. Een aantal kerkeraden betuigde adhaesie aan dit bezwaarschrift. Er kwamen bij de synode nog meer bezwaarschriften en brieven binnen.

De synode behandelde deze in een besloten vergadering. Later — het was op 24 september — deelde de-voorzitter mede, dat de volgende uitspraak werd gedaan:

„De generale synode kennisnemend van de ingekomen stukken naar aanleiding van het door de synode in de vergadering van 31 augustus j.l. genomen besluit waarin vrijheid wordt gegeven aan de deputaten voor radiokerkdienstuitzendingen in voorkomende gevallen evangelisatiesamenkomsten, eventueel in overleg met de deputaten voor de evangelisatie, door de televisie te doen uitzenden (zie art. 25), namelijk:

1. het gezamenlijke schrijven van de kerkeraden van Dordrecht-centrum, Poederoijen en Sliedrecht-centrum, behelzende ernstige bezwaren tegen het bovengenoemde besluit;
2. ....

constaterende

1. dat in verschillende stukken de rechtmatigheid van het genomen besluit in twijfel wordt getrokken;
2. dat dit besluit het ter generale synode van 1956 (Acta, art. 26) genomen besluit onaangetast laat;
3. dat zodra het onderhavige besluit werd gepubliceerd onrust en misverstand in de kerken is ontstaan;
4. dat de veelheid van reacties op dit besluit gezien moet worden als resultaat van een daartoe gevoerde actie,

spreekt uit

1. dat zij met droefheid kennis genomen heeft, van die brieven waarin bedreigd wordt met uittreden uit het kerkverband, en dat zij ook de gevoerde actie als onkerkelijk moet afkeuren;

2. dat zij overtuigd is dat zij op kerkrechtelijke gronden niet op haar besluit behoeft terug te komen omdat de zaak aan de orde kwam naar aanleiding van het desbetreffende deputatenrapport, besluit de deputaten voor radiokerkdienstuitzendingen op te dragen het in de vergadering van 31 augustus j.l. genomen besluit om praktische redenen niet uit te voeren.”

Van één en ander hoorden we zelf pas toen we half oktober na ruim 3 maanden in Canada vertoefd te hebben in ons land terugkwamen.

Al spoedig daarna werd er een vergadering uitgeschreven waarbij uitgenodigd waren de kerkeraden, die bezwaren hadden ingediend of daarmee hun instemming hadden betuigd. Daardoor maakten we deze vergadering mee.

Er waren kerkeradsleden, die onze kerken jarenlang met ere in het ambt hadden gediend. Er waren verschillende predikanten, die met afgevaardigden van hun kerkeraden tegenwoordig waren. Het was een samenkomst van mannen, die bedroefd en verontrust waren.

Al heel veel was er in het kerkelijke leven gebeurd, waarin openbaar was gekomen een nieuwe koers, een andere geest. Het synode-besluit deed voor sommigen de deur dicht. Het besluit was gehandhaafd. Men was niet teruggekeerd van de verkeerde weg. Daarom bleef voor hen als enige mogelijkheid open om te breken met het kerkverband en dan samen terug te keren tot de oude paden.

Dit is niet letterlijk zo naar voren gekomen. Voorzover ons bekend zijn er van die vergadering geen aantekeningen gehouden. We moeten dus afgaan op onze herinnering of liever nog op de indruk, die deze vergadering op ons nagelaten heeft.

B.

## BEGRAFENIS VAN Ds. P. SNEEP

Onder zeer grote grote belangstelling heeft op maandag 26 april j.l. de begrafenis plaats gevonden van Ds. P. Snee, in leven predikant van de Chr. Geref. kerk van Driebergen. Duidelijk bleek welk een grote plaats de overledene heeft ingenomen in zijn gemeente en in Zaamslag en Alphen aan den Rijn, aan welke gemeenten hij vroeger verbonden was.

Om half één was de familie samengekomen in de woning aan het Burgemeesterpark. Daar werd een broodmaaltijd gebruikt. Ds. Tanis las Psalm 84 en sprak daaruit toepasselijk. Hij opende en besloot de maaltijd met gebed.

Intussen waren velen samengekomen in het ruime kerkgebouw aan het Oranjeplein. Toen de familie om 2 uur binnenkwam was het gebouw overvol. Velen moesten genoegen nemen met een plaats in de consistorie.

Ds. N. de Jong had de leiding van de begrafenis. Hij liet zingen Ps. 65 : 2, las Openbaring 5 : 8 - 14 en ging voor in gebed. Hij sprak mevr. Snee en

de kinderen en de verdere familie hartelijk toe. Hij bepaalde vooral de aandacht bij de woorden, die ook op de rouwkaart staan: Gij hebt ons Gode gekocht door Uw bloed. Daar was wel een bijzondere oorzaak voor. Toen Ds. de Jong een keer de overledene in 't ziekenhuis bezocht verkeerde de zieke in grote geestelijke duisternis. De bezoeker stond daar bij het bed van een zieke in zielenood. Hij sprak met hem en na korte tijd herademde de patiënt en ging hij getuigen van zijn verwachting door het uitspreken van de woorden, die op de kaart staan. Later voegde hij daaraan toe, wat we gezongen hebben;

Welzalig, dien Gij hebt verkoren,

Dien Gij uit al 't aards gedruis

Doet naad'ren en Uw heilstem horen,  
Ja, wonen in Uw huis.

Aan het einde van zijn toespraak liet Ds. de Jong zingen Ps. 89 : 8:

Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht.....

Daarna kreeg ouderling Verbeek het woord. Hij sprak namens de kerkeraad van Driebergen de familie en de gemeente toe. Uit zijn woorden bleek wel dat Ds. Snee een grote plaats in het midden van zijn gemeente had ingenomen. Vervolgens mochten we als consulent en zo ook namens de classis Utrecht een woord spreken. We lazen 2 Timotheus 4 : 7 en 8 en wezen op de bijzondere sterfgevallen in deze gemeente. Eerst behaagde het de Heere Ds. Bakker na een rijk ziekbed in de kracht van zijn leven weg te nemen. Daarna de echtgenote van Ds. de Jong, die op haar ziekbed getuigde: ik ben in Zijn ogen als één die vrede vindt. En toen Ds. Baan, emeritus-predikant van Zeist, maar in Driebergen woonachtig, die in vrede heenging. En nu heeft de Heere Ds. Snee de rust doen ingaan, die er overblijft voor het volk van God. We vertelden nog één en ander over ons laatste bezoek bij de overledene, juist een week geleden, zoals we dat ook in Sliedrecht hadden gedaan, spraken nog kort over de voorgelezen verzen, gingen voor in gebed en lieten zingen Ps. 68 : 2.

De menigte verliet het kerkgebouw en ging per auto, te voet of op andere wijze naar de algemene begraafplaats. De overledene, die tijdens de dienst vóór de kansel opgebaard had gestaan, werd uitgedragen, de familie en de kerkeradsleden volgden en zo ging de weg per auto naar de begraafplaats. Daar waren intussen al zeer velen aangekomen, die zich bij de rouwstoet aansloten. Een grote schare verenigde zich om de open groeve.

Ds. de Jong liet zingen Ps. 84 : 2. Onder het zingen werd de kist neergelaten in het graf.

Hierna kreeg Ds. Tanis gelegenheid om het woord te voeren. Hij kende de overledene al vele jaren en dat was te merken uit zijn gevoelvulde toespraak. Hij wees op de arbeid in de gemeenten Zaamslag, Alphen aan den Rijn en Driebergen, die Ds. Snee mocht dienen met liefde en in getrouwheid. Hij sprak bemoedigende woorden tot de weduwe en de kinderen en richtte zich toen tot de grote menigte belangstellenden. Hij wekte ernstig op de Heere te zoeken, terwijl Hij te vinden is en Hem aan te roepen, terwijl Hij nabij is. Hij liet uitkomen de noodzaak en het voorrecht ervan om hiertoe bereid te mogen worden. Daarna zongen we op zijn verzoek Ps. 84 : 6:

Want God, de Heere, zo goed, zo mild,  
Is t' allen tijd een zon en schild...

De oudste zoon sprak woorden van dank. In de aula was er gelegenheid om de familie te condoleren. Hiervan maakten velen gebruik.

De overledene werd uitgedragen naar de vergaderzaal van de kerk. Daar werd koffie aangeboden. Ds. de Jong sprak van het grote voorrecht een kind van God te mogen zijn. Hij vreesde, dat de indrukken van deze dag bij velen straks weer over zullen zijn gegaan. Ouderling Gardenier sprak met bewogenheid de familie toe en wenste van harte toe, wat ook zijn eigen ervaring was geweest in smartvolle omstandigheden, dat Israëls God krachten mocht geven. Ds. Tanis vertelde nog van een ontmoeting met de overledene in het ziekenhuis, die toen in grote strijd verkeerde. De Heere gaf hem wijsheid om te spreken en de banden braken, het licht brak door. Tenslotte zongen we Ps. 68 : 10. Ds. Tanis eindigde met dankgebed.

Alles was ordelijk en stichtelijk verlopen. De weersgesteldheid was bijzonder gunstig. De Heere gaf nog getuigenis van het werk van Zijn genade en trouw. Onder de belangstellenden waren ook vele predikanten. Ds. Snee is thuis. Hij

heeft zijn wens verkregen. De Heere moge verder de weduwe en de kinderen en ook de gemeente van Driebergen gedenken.

We eindigen met de woorden uit Ps. 111:2:

**Zijn doen is enkel majesteit,  
Aanbiddelijke heerlijkheid,  
En Zijn gerechtigheid onendig.**

B.

## ABORTUS

'k Hoor in de verte kind'ren schreien.

Wordt naar dat schreien niet gehoord?

NEEN, naar hen wordt niet geluisterd.

Wreed wordt steeds die kreet gesmoord.

Hoort de moeder dan die stem niet?

Droeg zij haar kind niet onder 't hart?

NEEN, want zij denkt aan zichzelf.

Heeft geen gevoel voor kindersmart.

Hoort dan de vader niet die kreten

van zijn lijdend, stervend kind?

NEEN, hij mist het vaderharte,

waarin het kind ontferming vindt.

Heeft dan de arts ook niet dat kermen

van die kinderschaar gehoord?

NEEN, want hij heeft toch vakkundig

en om loon het kind vermoord?

Zal 't straks blijken, als 't volk moet kiezen

vóór of tégen het weerloos kind?

Of men 't leven dán zal sparen?

Of men 't leven wreed verslindt?

Zal men dát schreien horen

dat tot God ten hemel stijgt?

Zal men dán het HET KIND beschermen

dat met de dood thans wordt bedreigd?

Eens zal GOD, Die hoort dat kermen

van die grote kinderschaar,

hun bloed van onze handen eisen,

als het eindgericht is daar.

Culemborg.

v. Ledden

## BOEKBESPREKING

**ALS DE KERK ONDERGRONDS GAAT**

door Ds. R. Wurmbrand

Uitgave van de ICCC, postbus 148, Bilthoven.

In het voorwoord lezen we o.a. het volgende:  
„Wij leven in een tijd van veel godsdienst. Liefst 90% van alle Nederlanders gelooft in een god, aldus een

Gij hebt ons Gode gekocht  
door uw bloed.

Heden behaagde het de Heere in Zijn heerlijkheid op te nemen, onze zeer geliefde man, vader, grootvader, broer, zwager en oom

### PIETER SNEEP

Predikant van de Chr. Geref.  
Kerk te Driebergen,

op de leeftijd van 59 jaar.

Gelijk een duif door 't zilverwit  
en 't goud, dat op haar veed'ren zit,  
Bij 't licht der zonnestrallen  
Ver boven and're voog'len pronkt,  
Zult gij, door 't Godd'lijk oog belonkt,  
Weér met uw schoonheid pralen.

Driebergen:

N. J. Snee - Nieuwstraten

Barendrecht:

J. H. Snee

Den Haag:

C. A. Snee

J. Snee - Oorbeek

Wijk bij Duurstede:

A. Hoefnagel - Snee

K. Hoefnagel

Nelleke

Zeist:

N. J. Snee - H. J. v. d. Wilt

Driebergen:

P. G. Snee

en verdere familie

DRIEBERGEN, 22 april 1976

Burgemeesterpark 6

De begrafenis heeft plaatsgehad op de nieuwe algemene begraafplaats te Driebergen.

recent gehouden enquête. Maar slechts zeer weinigen vallen de ene waarachtige God van de Bijbel te voet, voor Wie zij willen strijden, lijden en desnoods sterven. Het is te verwachten dat zeer velen hun masker van humanistische duldzaamheid of van zogenaamde christelijkheid zullen laten vallen, als de machten van de anti-Christ zich duidelijker en openlijk openbaren.

Voor het volk van God breekt dan de tijd van grote beproeving aan. Het is van groot belang dat zij zich nu reeds op die tijd voorbereiden. Met dit doel wordt deze brochure van ds. Wurmbrand verspreid. Het is de neerslag van een lezing, die ds. Wurmbrand in 1974 hield voor predikanten uit Zuid-Afrika, Angola en Mozambique."

Tot zover het voorwoord. Het boekje is het vierde uit een voorlichtingsserie van de ICCC. Eerder verschenen: „Waarom ben ik een revolutionair?“, „Wat is het verschil tussen de ICCC en de Wereldraad van Kerken?“, „Was Karl Marx een satanist?“. Voor deze brochures bestaat een overweldigende belangstelling. Tienduizenden exemplaren vonden hun weg reeds naar particulieren en verenigingen, terwijl ook veel predikanten en godsdienstdocenten aanvroegen om die met hun catechisanten en leerlingen te bespreken.

Ook deze laatste brochure wordt gratis aan belangstellenden toegezonden. Wel moet de ICCC voor deze uitgaven een beroep op sympathisanten om deze gratis verstrekking mogelijk te maken.

Een gift op gironummer 524990 — ICCC — De Bilt, met de omschrijving „Binnenland" is zeer welkom.

B.

De kerkeraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Zaamslag nam met droefheid kennis van het overlijden van zijn geliefde oud-herder en leraar

### Ds. P. SNEEP

Van september 1965 tot april 1970 heeft hij onze gemeente mogen dienen. Moge Mevrouw Snee en de kinderen de zo nodige troost ontvangen uit Hem. Die zegt: „Ik ben de Opstanding en het Leven!" „Zalig zijn de doden, die in de Heere sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid; en hun werken volgen met hen."

(Openb. 14 vs. 13)

Namens de kerkeraad:

Ds. D. J. van Vuuren, voorz.

A. J. Verpoorte, scriba

De Kerkeraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Alphen aan den Rijn geeft met ontroering te kennen dat de Heere tot Zich heeft genomen in Zijn eeuwige heerlijkheid onze geliefde oud-herder en leraar

### Ds. P. SNEEP

Gedurende een viertal jaren heeft hij onze gemeente mogen dienen. De Heere trooste de diepbedroefde weduwe en kinderen en vervulde de ledige plaats met Zichzelf.

Gij zult mij leiden door Uw raad en daarna zult Gij mij in heerlijkheid opnemen.

Ps. 73:24

Namens de Kerkeraad,  
Joh. van der Lee, praeses  
A. Beukers, scriba

Met grote verslagenheid en diepe droefheid maakt de kerkeraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Driebergen bekend, dat de Heere tot Zich heeft genomen Zijn kind, onze geliefde herder en leraar

### Ds. P. SNEEP

oud 59 jaar.

Psalm 103:15-17

„De dagen des mensen zijn als het gras, gelijk een bloem des velds, also bloeit hij; als de wind daarover gegaan is, zo is zij niet meer, en haar plaats kent haar niet meer.

Maar de goedertierenheid des Heeren is van eeuwigheid tot eeuwigheid over degenen, die Hem vrezen, en zijn gerechtigheid aan kindskinderen."

Namens de kerkeraad:

G. Verbeek, 2e voorzitter

P. C. Bos, scriba

DRIEBERGEN, 22 april 1976

De begrafenis heeft maandag 26 april j.l. plaats gevonden op de algemene begraafplaats te Driebergen.

Voor al Uw

★ BOEKEN

★ BIJBELS en

★ PSALMBOEKEN

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

**VAN LEEUWEN**

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783

B.G.G. 05250 - 1531

## WIE ZICH OVER DE ARMEN ONTFERMT LEENT DE HEERE

Spreuken 19:17

### ONTFERMING GEVRAAGD

Wat is dit toch voor ons allen een woord met een ongekend rijke inhoud. De Heere vraagt en Hij geeft. Wie de armen weldoet, geeft aan de Heere. Die mens krijgt bij Hem een tegoed. „Wat u aan mijn minste broeders gedaan hebt, dat hebt u aan Mij gedaan."

Denkt u zo ook wel eens aan de Papoea's, dat broedervolk van weleer? Aan hun weduwen en wezen, hun gevangenen en verdrukten? Aan hun mateloze ellende onder een tyrannieke vijand? Wie kennen zij anders in de wereld tot wie zij moeten roepen om ontferming? Uw hulp bereikt hen via het

### PAPOEAFONDS

Giro 243000, Postbus 2100, Eindhoven.

Stichting Hulp aan Papoea's in Nood

Scholeksterstraat 7, Amersfoort.

## DANKBETUIGING

De Raad der Christelijke Gereformeerde Kerk te Siegerswoude-De Wilp

wil langs deze weg haar erkentelijkheid uitspreken aan de hoogleraren, predikanten en studenten die, tijdens de vakante periode van onze gemeente, voorgingen in de Woordverkondiging. Wij wensen U gaarne toe door Gods bekwaammakende genade te mogen blijven beoefenen 2 Timótheüs 4:2 (S.V.)

Het adres voor al uw

Voor bijbels, boeken en muziek

## GOEDE BOEKEN

lees- en prentenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalm boekjes is

### G. KOOL

Stationssingel 50  
Veenendaal  
Telefoon 08385 13978  
Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

„Het voldoet me prima."

Mw. v. H. te K.

Tegen praktisch iedere kwaal leveren wij

**GENEES-  
KRACHTIGE  
KRUIDEN**

Maandkuur f 10,95

(verzendskosten  
inbegrepen)

Voor een  
**SERIEUZE  
BIJVERDIENSTE**  
contact opnemen met  
M. van Ooijen,  
Telefoon 078 - 21153

Is **LINDENBERG** uniek!

Grote voorraad

Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

### LINDENBERG'S BOEKHANDEL

Slaak 4-8 (postbus 4209)  
ROTTERDAM 16

## DRIEBERGEN „REPOS AILLEURS"

U zoekt wat rust?  
U wilt bijkomen na ziekte?  
U bent de eenzaamheid moe?

Kom dan eens enige weken naar Driebergen.  
**Eigen, kerkelijke sfeer -**  
Prima maaltijden - Geen tv.- Vlak bij de bossen  
Buntlaan 54  
Telefoon 03438 - 2466

## Drogisterij

## SIKKING

Barvoetestraat 5

Haarlem

Tel. 023 - 31 28 82

B.g.g. 32 46 06

Het hotel waar mevrouw zich „uit" - en mijnheer zich „thuis" voelt.

## HOTEL

**DREYEROORD -**

**OOSTERBEEK**

Telefoon 085-333169